การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*

The Development of Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students.

เสกสรร สุขเสนา (Seksan Sooksena)**
อุบลวรรณ ส่งเสริม (Ubonwan Songserm)***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดำเนินวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1)ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ตรวจสอบคุณภาพหาความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ศึกษาคุณภาพโดยทดลองใช้แผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) มาหาคุณภาพตามวงจร PDCA วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2560 เรื่อง การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Independent study is Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of Education Program in Curriculum and Supervision Program of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2017, on the title of The Development of Learner Developing Activities through Activities-Based Learning with Flipped Classroom to Enhance The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens in Secondary Students.

** นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร
E-mail : ajseksan@outlook.com โทรศัพท์ 083 129 8569 อาจารย์ที่ปรึกษา อ.ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม อ.ดร.ชัยรัตน์ โตศิลา และรศ.ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

Student of Master Degree, the Degree Master of Education Program in Curriculum and Supervision Program of Curriculum and Instruction, Silpakorn University E-mail : ajseksan@outlook.com Tel. 083-1298569 Ubonwan Songserm Ph.D., Chairat Tosila Ph.D. AND Assoc Prof. Chaiyos Paiwithayasiritham Ed.D.

*** อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Professor; Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อเรื่อง 2) สาระสำคัญ 3) จุดประสงค์ 4) เนื้อหากิจกรรม 5) วิธีดำเนินกิจกรรม มี 6 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมการ (2) ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน (3) ขั้นนำ (4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม (5) ขั้นอภิปราย และ (6) ขั้นประเมินผล 6) วิธีวัดและประเมินผล และ 7) สื่อและอุปกรณ์ และคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านพบว่า ทุกรายการประเมินมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.03 ซึ่งแสดงว่า มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สอดคล้องมากที่สุด และการศึกษาคุณภาพตามวงจร PDCA พบว่า 1) ขั้นเตรียมการ เพื่อลดระยะเวลาการเตรียมการในเนื้อหาบางเรื่องครูอาจไม่ถึงขั้นทำสื่อเอง แต่อาจหาสื่อที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่แล้วมาใช้ 2) ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน ครูควรเข้าไปแสดงความคิดเห็นต่อการตอบคำถามของนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนที่ยังไม่ตอบคำถามมาตอบให้ครบทุกคน 3) ขั้นนำ ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความเป็นกันเองก่อนเริ่มกิจกรรมขั้นนำ 4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม กิจกรรมกลุ่มครูควรชี้แจงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีบทบาท ไม่ผูกขาดการทำงานเพียงคนใดคนหนึ่ง 5) ขั้นอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ยังไม่ตอบตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายได้มีส่วนร่วม และ 6) ขั้นประเมินผล ครูควรบริหารเวลาในคาบเพื่อให้เพียงพอต่อการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

คำสำคัญ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเป็นฐาน ห้องเรียนกลับด้าน คุณลักษณะพลเมืองอาเซียน

Abstract

The purpose of this study was to develop and test the quality of learner developing activities through activities-based learning with flipped classroom to enhance the desirable characteristics of ASEAN citizens in secondary students. The study was conducted as the procedure of research and development: R&D which was divided into 4 steps as follows. 1) to collate the general information and needs. The instruments used in this study were questionnaires of learner developing activities and the format for expert interviews. 2.) to develop learner developing activities 3) to test the quality of instrument validity by experts and the instruments used was the evaluation form of lesson plans for learner developing activities 4) test the quality by trying out the lesson plans for learner developing activities with secondary students of the Demonstration School of Silpakorn University who were not the sample of this study by voluntary selection and test the quality through PDCA procedure. The collected data was analyzed for Mean ($\bar{x}$), Standard Deviation (S.D.) and Content Analysis.

The study revealed that the elements of learner developing activities through activities-based learning with flipped classroom to enhance the desirable characteristics of ASEAN citizens in secondary students consisted of 7 elements: 1) topic 2) key concept 3) objective 4) content activity 5) activity procedures which consisted of 6 steps: (1) preparation (2) outside classroom learning (3) warm up (4) doing activities (5) discussion (6) evaluation 6) measurement and evaluation methods and 7) materials and equipment and the quality of learner developing activities through activities-based learning with flipped classroom. It was found that the mean ($\bar{x}$) of all aspects was 4.70 and standard deviation was less than 0.03. So, it revealed that the quality in the aspect of content validity was the most agreeable. The testing of PDCA procedure quality was founded that 1) preparation step to reduce time for content preparation. Actually, the teachers didn't have to make the materials themselves in some topics, but they could use ones they already had. 2) Outside classroom learning: the teachers should show their opinions towards students' answers to stimulate ones who didn't answer the questions. 3) Warm up: the teachers should create a pleasant relaxed atmosphere in the classroom. 4) Doing activities: the teachers should explain and reiterate to all members to help each other doing tasks for group work. 5) Discussion: The teachers should give students an opportunity for those who hadn't answered the questions to join the discussion, and 6) Evaluation: the teachers should manage the time appropriately for learning evaluation.

Keywords : Learner Developing Activities, Activities-Based Learning, Flipped Classroom, The Desirable Characteristics of ASEAN Citizens

บทนำ

นับตั้งแต่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการรวมตัวกันเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations) ซึ่งภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) มีการลงนามรับรอง "ร่างกฎบัตรอาเซียน" (ASEAN Charter) ส่งผลให้เกิดความพยายามในการขับเคลื่อน และเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ให้ทันตามกำหนดเวลาดังกล่าวในทุกมิติอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจังมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554: 4-5) อีกทั้งวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ อาทิ การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม นวัตกรรม การส่งเสริมการป้องกันคุณภาพการทำงานและการประกอบการ รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป: 7-8)

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

การศึกษาได้ถูกกำหนดให้เป็นกลไกหลักในการนำอาเซียนก้าวสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม มีศักยภาพในการแข่งขันและอำนาจในการต่อรองเจรจากับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 1) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 7) ได้กำหนดนโยบายตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และยังได้กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านเจตคติ อย่างไรก็ตามการรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนของคนไทยยังไม่ถือว่าอยู่ในระดับสูง จากการสำรวจของนิด้าโพล เรื่อง “ความเข้าใจอันดีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่า คนไทยเพียงร้อยละ 25 มีความเข้าใจดังกล่าว ซึ่งอยู่ในอันดับ 5 ของอาเซียน นอกจากนั้นจากการสำรวจของนิด้าโพลยังพบว่า ประชาชนจะให้ความสำคัญกับประเด็นเศรษฐกิจการค้าการลงทุนหรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด ในขณะที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเมืองความมั่นคง และด้านสังคมวัฒนธรรมของอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2556: ออนไลน์)

สำหรับการแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางหนึ่งคือการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนได้คือ กิจกรรมชุมนุม ที่เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ทักษะ เจตคติเพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพนักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 12) ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานให้แก่นักเรียนและเกิดความรู้ไปพร้อมๆกันแนวทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ข้างต้น คือ แนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning : ABL) ซึ่งเป็นแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ครูออกแบบมา มีจุดมุ่งหมายให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ และไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งนักเรียนจะซึมซับความรู้ ความเข้าใจและได้ฉุกคิดเองในเนื้อหาสาระระหว่างทำกิจกรรม โดยครูจะผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (McGrath & MacEwan, 2011: 261; Stößlein, 2009: 4; วิโรจน์ ลักขณาอดิศร, 2552: ออนไลน์; ศิริชัย นามบุรี, 2556: ออนไลน์; สุทัศน์ เอกา, 2556: ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหากสามารถนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน สามารถช่วยเหลือให้นักเรียนเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ แนวคิดที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงมากในปัจจุบัน คือแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นวิธีการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านผ่านเทคโนโลยี ที่ครูจัดหาให้ก่อนเข้าชั้นเรียน แล้วมาฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน โดยครูจะเป็นผู้แนะนำ เป็นที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมงาน (Flipped Learning Network, 2014: Online; McMahon, 2013: Online; Ojalvo & Doyne, 2011: Online; ตะวัน เทวอักษร, 2555: 14; รุ่งนภา นุตราวงศ์, 2556: 3; สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2557: ออนไลน์)

จากความสำคัญที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นที่จะพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอน “การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยก่อนทดลองใช้และประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วม แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน และ ความต้องการในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีค่า IOC ทุกรายการมีค่า 1.00 ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างในระดับร้อยละ 5 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555 : 121) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีค่า IOC ทุกรายการมีค่า 1.00 โดยเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง) มีวิธีการดังนี้ 1) วิเคราะห์ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการขั้นตอนที่ 1 ในทุกขั้นตอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง) 2) ดำเนินการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง) มีองค์ประกอบดังนี้ 1) ชื่อเรื่อง 2) สาระสำคัญ 3) จุดประสงค์ 4) เนื้อหากิจกรรม 5) วิธีดำเนินกิจกรรม มี 6 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมการ (2) ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน (3) ขั้นนำ (4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม (5) ขั้นอภิปราย และ (6) ขั้นประเมินผล 6) วิธีวัดและประเมินผล และ 7) สื่อและอุปกรณ์และ 3) นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง) ที่พัฒนาขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพหาความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการหาคุณภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง) มีวิธีการดังนี้ 1) นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง) ที่ได้แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านละ 1 คน ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนศึกษา 6) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเป็นพลเมือง 7) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล เพื่อพิจารณาความสอดคล้องโดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของ Likert (Likert Five Rating Scales) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 179) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง) ซึ่งทุกรายการประเมินมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.03 และ 2) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ฉบับร่าง) ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในภาพรวม

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาคุณภาพโดยทดลองใช้แผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวิธีการดังนี้ 1) นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาศึกษาคุณภาพตามวงจร PDCA จำนวน 1 แผน โดยทดลองใช้เพื่อศึกษาคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) มีขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) เตรียมแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เตรียมสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Do) เป็นการนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียน ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ (Check) นำเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตได้แก่ แบบบันทึกหลังจัดกิจกรรมของครู มาใช้ในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Action) ขั้นสะท้อนผล การนำผลที่ได้จากมาวิเคราะห์และทำการสรุปผลด้านปัญหา

อุปสรรค ข้อบกพร่อง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง และ 2) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาและศึกษาคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีผลดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีองค์ประกอบดังนี้

1) ชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2) สาระสำคัญ ความคิดรวบยอดของเรื่องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีเนื้อหาแสดงความรู้และคุณค่าของการศึกษาเรื่องนั้น ๆ

3) จุดประสงค์ ระบุคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยในแต่ละข้อต้องระบุเงื่อนไขและเกณฑ์การวัดและประเมิน

4) เนื้อหากิจกรรม กำหนดเนื้อหาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเขียนสรุปในรูปแบบความเรียงแบ่งเป็นหัวข้อและเนื้อหาพอสังเขปหรือในรูปแบบตาราง

5) วิธีดำเนินกิจกรรม วิธีดำเนินกิจกรรมมีแนวทางจัดการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ดังตารางที่ 1

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้านกับบทบาทนักเรียนและครูในแต่ละขั้นตอน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู
1. ขั้นเตรียมการ 1.1 ครูวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเรียบเรียงเนื้อหากิจกรรม 1.2 ครูสร้างหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงเนื้อหานอกชั้นเรียนซึ่งอาจจะมีการบันทึกวิดีโอเพื่อใช้ในการสอนหรือเตรียมสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนเนื้อหานอกชั้นเรียนได้ จากเครือข่ายบนอินเตอร์เน็ต	รับการชี้แจงการเรียนการสอนจากเครือข่ายบนอินเตอร์เน็ตจากครู	วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน
2. ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน 2.1 นักเรียนศึกษาเนื้อหาออนไลน์ผ่านทางวิดีโอ การอ่านเนื้อหาจากแหล่งความรู้นอกชั้นเรียน 2.2 ครูจัดให้มีการอภิปรายนอกห้องเรียนโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และโพสต์ข้อความเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างครูกับนักเรียน	ศึกษาบทเรียนจากเครือข่ายบนอินเตอร์เน็ต และตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด	โพสต์บทเรียนจากเครือข่ายบนอินเตอร์เน็ต และตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. ขั้นนำ 3.1 ครูเตรียมพร้อมในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจจากสื่อหรือประเด็นคำถาม แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน 3.2 ครูชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และให้คำแนะนำในการเรียนรู้	ทำกิจกรรม ตอบคำถาม รับคำแนะนำในการเรียนรู้ และการชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียนรู้จากครู	ออกแบบกิจกรรมขั้นนำและตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และให้คำแนะนำในการเรียนรู้ และชี้แจงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้นักเรียนรับทราบ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน	บทบาทนักเรียน	บทบาทครู
4. ขั้นปฏิบัติกิจกรรม 4.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ 4.2 นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อเกิดประสบการณ์และความรู้ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่คาดหวัง	ร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มโดยวางเป้าหมายการทำงาน การประสานงาน และการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม และรับคำแนะนำจากครูในการทำกิจกรรม	ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม
5. ขั้นอภิปราย 5.1 ครูตั้งประเด็นอภิปรายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนนำประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากขั้นปฏิบัติกิจกรรม 5.2 นักเรียนและครูร่วมกันอภิปราย เพื่อสาระสาระสำคัญ และสิ่งที่ได้รับจากขั้นปฏิบัติกิจกรรม	แลกเปลี่ยนความรู้ในประเด็นที่ครูกำหนดระหว่างนักเรียนด้วยกันทั้งภายในกลุ่มและนอกกลุ่มและระหว่างครู	กำหนดประเด็นอภิปรายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น
6. ขั้นประเมินผล 6.1 นักเรียนประเมินตนเองจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาทั้งหมด	ประเมินสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากแบบประเมินที่ครูสร้างขึ้น	สร้างแบบประเมินเพื่อให้นักเรียนได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

6) วิธีวัดและประเมินผล กำหนดวิธีการตรวจสอบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ละครั้ง โดยระบุสิ่งที่ต้องการวัด วิธีวัดผล เครื่องมือวัด และเกณฑ์การวัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

7) สื่อและอุปกรณ์ ระบุสิ่งที่เป็นตัวกลางที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดสงค์ที่ตั้งไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยต้องระบุสื่อให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินกิจกรรม

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2. ผลการศึกษาคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลดังนี้

ในการนำแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (ฉบับร่าง) ทั้ง 18 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านละ 1 คน ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน 5) ผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนศึกษา 6) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเป็นพลเมือง 7) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล เพื่อพิจารณาความสอดคล้องโดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของ Likert (Likert Five Rating Scales) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้าน พบว่า พบว่า ทุกรายการประเมินมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.03 ซึ่งแสดงว่า มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สอดคล้องมากที่สุด มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สอดคล้องมากที่สุด ก่อนนำไปทดลองใช้จริง ผู้วิจัยได้นำแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาหาคุณภาพตามวงจร PDCA มีผลดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) เตรียมแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 แผน คือ แผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ 1 เรื่อง จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน เตรียมสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนได้แก่ 1) เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊ค 2) วีดิทัศน์เรื่อง จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน 3) กิจกรรมเกม “บิงโกจุดกำเนิดประชาคมอาเซียน” และ 4) กิจกรรม “เจาะเวลาหาอาเซียน” และเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล ได้แก่ 1) ใบกิจกรรม “เจาะเวลาหาอาเซียน” 2) แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม 3) แบบประเมินการตอบคำถาม 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และ 5) แบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง “จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน”

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Do) เป็นการนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องจุดกำเนิดประชาคมอาเซียน ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ (Check) นำเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตได้แก่ แบบบันทึกหลังจัดกิจกรรมของครู มาใช้ในการสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีผลปรากกฏดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ สื่อวีดิทัศน์เรื่อง จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน ที่ครูได้จัดทำขึ้นเองยังมีปัญหาเรื่องความชัดเจนของเสียงพากย์ ครูต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมการนานตั้งแต่วิเคราะห์เนื้อหา สรุปเนื้อหา แล้วออกแบบเป็นสื่อวีดิทัศน์ 2) ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน

นักเรียนให้ความร่วมมือในศึกษาสื่อวีดิทัศน์เรื่อง จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน จากเครือข่ายสังคมออนไลน์เฟสบุ๊คในกลุ่มที่ตั้งขึ้นล่วงหน้า และมีส่วนร่วมในการตอบคำถามทุกคน 3) ขั้นนำ กิจกรรมเกม “บิงโกจุดกำเนิดประชาคมอาเซียน” นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม ให้ความสนใจ และมีความสนุกสนานในกิจกรรม 4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม กิจกรรม “เจาะเวลาหาอาเซียน” นักเรียนแต่ละกลุ่มให้ความร่วมมือกันระดมความคิดเห็นเพื่อตอบคำถามในใบกิจกรรม “เจาะเวลาหาอาเซียน” แต่ยังพบว่ามีกลุ่มที่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมมีเพียงแค่สมาชิก 1 คน ที่มีบทบาทและทำเองทั้งหมด 5) ขั้นอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักเรียนให้ความร่วมมือในการตอบคำถามในการสะท้อนผลจากการปฏิบัติกิจกิจกรรม “เจาะเวลาหาอาเซียน” และสรุปสาระสำคัญของเรื่องจุดกำเนิดประชาคมอาเซียน และ 4.6) ขั้นประเมินผล นักเรียนตั้งใจทำแบบประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง “จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน” ในการแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเรื่อง “จุดกำเนิดประชาคมอาเซียน” พบว่านักเรียนกว่าร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์คือร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Action) ขั้นสะท้อนผล การนำผลที่ได้จากมาวิเคราะห์และทำการสรุปผลด้านปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่อง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ เพื่อลดระยะเวลาการเตรียมการในเนื้อหาบางเรื่องครูอาจไม่ถึงขั้นทำสื่อเอง แต่อาจหาสื่อที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่แล้วมาใช้ 2) ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน ครูควรเข้าไปแสดงความคิดเห็นต่อการตอบคำถามของนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนที่ยังไม่ตอบคำถามมาตอบให้ครบทุกคน 3) ขั้นนำ ควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความเป็นกันเองก่อนเริ่มกิจกรรมขั้นนำ 4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม กิจกรรมกลุ่มครูควรชี้แจงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีบทบาท ไม่ผูกขาดการทำงานเพียงคนใดคนหนึ่ง 5) ขั้นอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ยังไม่ตอบตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายได้มีส่วนร่วม เช่น การระบุชื่อให้ตอบคำถาม หรือเดินไปใกล้ ๆ เพื่อให้นักเรียนกล้าตอบคำถาม และ 6) ขั้นประเมินผล ครูควรบริหารในเวลาคาบเพื่อให้เพียงพอต่อการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

การอภิปรายผล

จากผลของการพัฒนาและศึกษาคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีองค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อเรื่อง 2) สาระสำคัญ 3) จุดประสงค์ 4) เนื้อหากิจกรรม 5) วิธีดำเนินกิจกรรม มี 6 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมการ (2) ขั้นเรียนรู้นอกห้องเรียน (3) ขั้นนำ (4) ขั้นปฏิบัติกิจกรรม (5) ขั้นอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ (6) ขั้นประเมินผล 6) วิธีวัดและประเมินผล และ 7) สื่อและอุปกรณ์ และคุณภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน พบว่า ทุกรายการประเมินมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.03 ซึ่งแสดงว่า มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สอดคล้องมากที่สุด เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพ มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปทดลองใช้ได้ เนื่องมาจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม

เป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพ ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 236 - 237) ซึ่งสอดคล้องกับสาลิกา สำเภาทอง (2553) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ของเล่นพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพัฒนาและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ของเล่นพื้นบ้าน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) สาระสำคัญ 2) วัตถุประสงค์ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 6) สาระการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 9) ภาระงาน/ชิ้นงาน 10) การวัดและประเมินผล 11) ข้อคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา และ 12) บันทึกหลังสอน ประสิทธิภาพของแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับสุพจน์ วิทลัสวศินุ (2552) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อสร้างเสริมทักษะทางสังคมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพัฒนาและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อสร้างเสริมทักษะทางสังคมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 พบว่า กิจกรรมเกมการศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำนำ วัตถุประสงค์ คู่มือครู โดยกิจกรรมเกมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีจำนวน 6 เกม มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.88/79.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกิจกรรมที่มีคุณภาพสามารถนำไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนได้ตามบริบทของโรงเรียน

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความพร้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศของทั้งครูและนักเรียน เพื่อให้ดำเนินการไปตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอื่น ๆ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น คุณลักษณะพลเมืองระบอบประชาธิปไตย คุณลักษณะพลเมืองพลเมืองดิจิทัล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). **การรับรู้และตระหนักเกี่ยวกับ “อาเซียน” ของคนไทย.** เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.mfa.go.th/asean/ contents/ files/asean-media center-20130927-174214-033263.pdf

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____ . (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

_____ . (2554). **แนวการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

ตะวัน เทวอักษร. (2555). “The Flipped Classroom เรียนแบบ “พลิกกลับ” ห้องเรียนยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21” **School in focus** 4, 11 : 16-17.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม

รุ่งนภา นุตราวงศ์. (2556). “ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flip Your Classroom)” เอกสารประกอบการประชุมอบรมปฏิบัติการผู้บริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flip Your Classroom) 2556 ณ โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ, วันที่ 20 พฤษภาคม.

วิโรจน์ ลักขณาอดิศ. (2552). **สร้างลูกให้เก่งด้วย BBL (Brain Based Learning).** เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก http:// http://sureesri.igetweb.com /index.php?lite=article&qid=377603

ศิริชัย นามบุรี. (2556). **การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน: แนวทางการจัดการเรียนรู้ในระบบอีเลิร์นนิ่งให้สำเร็จตามเป้าหมาย.** เข้าถึงเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก http://ict-bl.blogspot.com/2013/11/blog-post.html

สาลิกา สำเภาทอง. (2553). “การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ของเล่นพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุพจน์ วิทลัสวศินุ. (2552). “การพัฒนากิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อสร้างเสริมทักษะทางสังคมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุทัศน์ เอกา. (2556). **การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน.** เข้าถึงเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.krumontree.com/www/index.php/documents/74-abl-activity-based-learning

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (มปป.) **การศึกษา : การสร้างประชาคมอาเซียน 2558.** เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.bic.moe.go.th/newth/images/stories/book/other/ASEAN/ed-building-ASEANcommunity.pdf

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2557). **ห้องเรียนกลับทาง.** เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.royin.go.th/?knowledges-category=all-article-2&paged=87

ภาษาต่างประเทศ

Flipped Learning Network (2014). **"What Is Flipped Learning?."** Online]. Available from : http://flippedlearning.org/cms/lib07/VA01923112/Centricity/Domain/46/FLIPhandout_FNL_Web.pdf [2015,May 15]

McGrath, J.R., & MacEwan, G. (2011). **"Linking pedagogical practices of activity-based teaching."** The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences, 6, 3 : 261-274.

McMahon, Wendy. (2013) **"The Flipped."** [Online]. Available from : http://downloads 01.smarttech.com/media/sitecore/en/pdf/smart_publications/edcompass/feature_articles/current_article/edcompass-featurearticle-june2012. [2015,January 15]

Ojalvo, Holly Epstein and Doyne, Shannon (2011). **"Five Ways to Flip Your Classroom With The New York Times."** [Online]. Available from : http://learning. blogs.nytimes.com /2011/12/08/five-ways-to-flip-your-classroom-with-the-new-york-times/?_r=0 [2015,January 15]

Stößlein, Martin. (2009). "Activity-based Learning Experiences in Quantitative Research Methodology for (Time-Constrained) Young Scholars - Course Design and Effectiveness." School of Management, (Visiting Professor) Changchun, P.R. China, Jilin University.